

Länsstyrelsen
Västmanlands län

ENHETEN FÖR REGIONAL UTVECKLING

Vägar till ett dynamiskt näringsliv – på lika villkor?

Dokumentation från mötesplats Främja kvinnors företagande
2012-11-07

LÄNSSTYRELSENS RAPPORTSERIE

Rapport 2013: 04

Titel: Vägar till ett dynamiskt näringsliv – på lika villkor?
Länsstyrelsen i Västmanlands län, Enheten för regional utveckling 2013.

Förord

Länsstyrelsen i Västmanlands län har regeringens uppdrag att stimulera länets tillväxt med syftet att skapa en hållbar ekonomisk utveckling och öka sysselsättningen. Regeringens målsättning är utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. Det finns också en tydlig hållbarhetsdimension i tillväxten; investeringar för tillväxt ska genomföras med insikt om att det innebär även en möjlig tillväxt för kommande generationer. Hållbar tillväxt skapas genom hänsyn till både ekonomi, miljö (klimat/energi) och sociala dimensioner (mångfald, jämställdhet och integration).

Tillväxten kan bara bli hållbar om de resurser som finns lokalt och regionalt tas tillvara. När det gäller företagande, ser vi att villkoren skiljer sig åt för kvinnor och män och att kvinnors resurser inte tas tillvara i önskvärd omfattning. Kvinnors företagande ökar i Västmanland, men det går långsamt. Kvinnor utgör ca 30% av länets nyföretagare och drygt 20% av samtliga företag i länet drivs av kvinnor. En orsak till ökningen av kvinnors nyföretagande är programmet ”Främja kvinnors företagande”, där Länsstyrelsen har fördelat medel till stöd för kvinnors företagande i form av utbildnings-, coaching- och informationsaktiviteter. Programmet startade 2007 och kommer att avslutas 2014.

Om kvinnors företagande ökar, så ökar också länets tillväxt. Därför är det viktigt för oss i länet är att fortsätta arbetet när programmet ”Främja kvinnors företagande” upphör. Att stödja kvinnors företagande ska bli en del av det ordinarie arbetet hos länets företagsfrämjande aktörer. Vi ska bli mer proaktiva och arbeta med jämställdhet som ett verktyg för tillväxt. Att arbeta för lika villkor för kvinnor och män i företagandet, innebär att arbeta för att stärka förnyelse, attraktionskraft och lönsamhet i länets näringsliv och därmed länets attraktivitet.

Ingemar Skogö
Landshövding

1 Inledning och bakgrund

Inom ramen för programmet *Främja kvinnors företagande* och Länsstyrelsens uppdrag att arbeta för regional utveckling och de jämställdhetspolitiska målen, genomförde Länsstyrelsen i Västmanlands län tillsammans med Tillväxtverket en mötesplats kring kvinnors företagande den 7 november 2012 under rubriken ”Vägar till ett dynamiskt yrkesliv- på lika villkor?”. Deltagare under dagen var ca 50 personer, vilka representerade företagsfinansiering, rådgivning, politik och företag från olika delar av länet.

Avsikten var att identifiera och hitta vägar för att förändra strukturer som gör att företagande inte är jämställt och att kvinnor och män har olika villkor för att starta och driva företag. Mötesplatsen var även ett led i arbetet med att ta fram en regional handlingsplan för jämställd tillväxt. Fokus var på kvinnors företagande, dess betydelse för näringslivet och hur det är en del av det regionala tillväxtarbetet.

Bakgrund

Länsstyrelsen har i uppdrag att verka för att det nationella jämställdhetspolitiska målet att *kvinnor och män ska samma makt att forma samhället och sina egna liv* ska realiseras i vårt län. Detta övergripande mål är uppdelat i fyra delmål:

- *En jämn fördelning av makt och inflytande.* Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och forma villkoren i beslutsfattandet
- *Ekonomisk jämställdhet.* Kvinnor och män ska ha samma rätt, möjlighet och villkor ifråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
- *En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.* Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjlighet att ge och få omsorg på lika villkor.
- *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.* Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

De tre första delmålen kan direkt kopplas till kvinnors företagande och ses som bakgrund till Tillväxtverkets program *Främja kvinnors företagande*, som startade 2007. Programmet syftar till att främja kvinnors företagande, samt bidra till ökad sysselsättning och hållbar ekonomisk tillväxt. Sveriges länsstyrelser och regionala samverkansorgan har tilldelats medel från regeringen för att fördela till projekt som erbjuder kvinnor rådgivning, utbildning och andra verktyg för att starta eller utveckla företag.

Under programperioden 2012-2014 har programmet även uppdraget att ta fram en nationell strategi för hur kvinnor och mäns ska kunna ta del av det företags-

rämjande systemet på lika villkor. Forskning, fakta och statistik visar att kvinnor och män som söker finansiering eller rådgivning för att starta och utveckla företag, ges olika förutsättningar. Medel och resurser fördelas ojämnt till männens fördel och det finns fortfarande mycket okunskap om kvinnors och mäns företagande som bidrar till myter och föreställningar, vilka blir hinder för tillväxt och utveckling. Målet för arbetet med strategin är att kvinnor och män ska kunna ta del av det företagsfrämjande systemet på lika villkor när programperioden är slut och att stöd till kvinnors företagande ska ingå i det ordinarie tillväxtarbetet. Strategin ska tas fram i samverkan mellan Tillväxtverket och landets regionala tillväxtaktörer.

Alla tillväxtansvariga aktörer i samtliga län, har också uppdraget att ta fram en regional handlingsplan för jämställd regional tillväxt 2013-2014, där det ska anges hur ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i det regionala tillväxtarbetet. I Västmanland är det Länsstyrelsen som har det uppdraget i samverkan med länets aktörer.

Mötesplatsen var ett led i arbetet med dessa uppdrag och avsikten var att identifiera och hitta vägar i Västmanland för att förändra strukturer som gör att företagande inte är jämställt och att kvinnor och män har olika villkor för att starta och driva företag.

2 Mötesplatsen

Dagens moderator Pernilla Alexandersson hälsade alla välkomna och gav först ordet till landshövding Ingemar Skogö för inledning.

2.1 Inledning och välkomnande

Landshövding Ingemar Skogö hälsade även han alla välkomna och inledde med att betona att det behövs ett mer diverserat näringsliv i Västmanland. Länet är känsligt för konjunktursvingar och det gör oss sårbara. Västmanland ur ett företagarperspektiv är till stor del ett län av teknik och ingenjörer, som traditionellt är en manlig sektor. Kvinnor driver oftare tjänsteföretag än vad män gör, 60% av tjänsteföretagarna i länet är kvinnor.

Bara drygt 20% av företagarna i länet är kvinnor. Det är slöseri med resurser om inte kvinnor och män delar på arbetet, sa Ingemar Skogö och berättade att Länsstyrelsen arbetar målmedvetet för att stärka kvinnors företagande, bland annat genom att fördela pengar till olika projekt inom ramen för programmet *Främja kvinnors företagande*. Det har lett till att andelen kvinnor som startar företag har ökat. Trenden kan sägas ha vänt, idag utgörs ca 30% av nyföretagarna i länet av kvinnor.

Med ett mer varierat näringsliv blir ekonomin stabilare, framhöll Ingemar Skogö. Jämställd tillväxt stämmer väl med Länsstyrelsens ambitioner. Men perspektiven behöver vidgas, sa landshövdingen, och ställde frågan om vi i länet hittills kanske har varit allt för fokuserade på teknikutveckling? Det kan finnas en risk att det

skymmer sikten och tränger ut utvecklingen av nya tillväxtbranscher för länet. Han avslutade med frågan på vilket sätt länet kan arbeta för att utveckla nya marknader utan att kasta vår stolta industritradition överbord?

2.2 Tillväxt kräver jämställdhet

Marita Ljung är statssekreterare vid Näringsdepartementet och representerade regeringen på mötesplatsen.

Marita Ljung betonade i sin inledning vikten av ett dynamiskt näringsliv på lika villkor för både kvinnor och män. Grunden för detta är ett gynnsamt företagsklimat, framhöll hon, och redogjorde för hur regeringen arbetar för att underlätta företagandet genom att arbeta med trygghetsfrågor, förbättrat mikrolån, öppnat flera marknader och sänkt bolags-skatten.

I likhet med Ingemar Skogö konstaterade hon att Västmanland är ett industrilän, vilket påverkar näringslivet starkt. Men samtidigt sker det en stark utveckling inom tjänstesektorn, där kvinnor står för 60% av nyföretagandet. Marita Ljung påpekade att vi står inför ett skifte, där traditionella industrier ändrar form från tillverkning till tjänsteproduktion. Hon nämnde Ericson som exempel på ett företag som arbetar proaktivt med tjänsteutveckling parallellt med teknikutveckling.

Marita konstaterade dock att vi står långt ifrån ett jämställt näringsliv. Hon menade att det är frustrerande att utvecklingen gått i snigelfart under de senaste 25 åren och att vi inte längre har råd att låta det gå så sakta, eftersom det medför att vi inte kan dra nytta av kvinnors resurser och egenskaper i näringslivet. Hon berättade att det idag endast finns ett litet antal kvinnor i ledande positioner i landets börsnoterade företag. Av börsens 254 företag har bara sju en kvinnlig vd. Hon konstaterade också att statligt ägda bolag och företag har mycket större andel kvinnor i ledningen än privata företag. Hon ställde frågan hur länge näringslivet har råd att avstå från kvinnors kompetens? Jämn könsfördelning har stor betydelse för lönsamheten.

Programmet Främja kvinnors företagande har pågått sedan 2007. Målet är att öka företagandet bland kvinnor. När fler företag drivs och utvecklas av kvinnor tas fler affärsidéer till vara. Det ökar förnyelsen och dynamiken i näringslivet, och därmed Sveriges möjligheter till ökad konkurrenskraft och tillväxt. Viktiga framgångsfaktorer handlar om långsiktighet och uthållighet i arbetet.

Marita Ljung berättade att det är mycket som har gjorts och som planeras. Regioner och län har olika förutsättningar, men alla kan bidra till tillväxt och därmed öka sin attraktionskraft. Regeringen har gett samtliga regioner i uppdrag att ta fram handlingsplaner för jämställd regional tillväxt och Tillväxtverket finns som ett stöd i det arbetet. Avslutningsvis hänvisade Marita till att statminister Fredrik Reinfeldt i regeringsförklaringen 2012, slog fast att jämställdhet i näringslivet är en tillväxtfaktor.

2.3 Mediabilden av kvinnor som driver företag – sminkad superhjältinna eller leende lagomföretagare?

Åsa Kroon Lundell, är professor i medie- och kommunikationsstrategi vid Örebro universitet och har på uppdrag av Tillväxtverket undersökt hur kvinnor som driver företag framställs i media. Hennes undersökning presenterades som en rapport där texter och bilder från svenska dagstidningar och tidskrifter analyserats. Under sin föreläsning, redogjorde Åsa Kroon Lundell för rapporten, visade bilder från tidningar och jämförde hur kvinnliga och manliga företagare framställs. Fokus var på år 2011, men hon gjorde jämförelser med 2001 för att se vad som förändrats på tio år.

Från 2001 finns inte så många artiklar om kvinnor som driver företag. Det Åsa Kroon Lundell såg var dock att när företagarkvinnor porträtterades, vävdes företagandet ofta ihop med familj, känslor, ålder och relationer. Kvinnor fick oftare än män frågor om kön och fokus låg inte på kvinnornas professionella roll. Till skillnad från män, var det vanligt att kvinnor enbart presenterades med förnamn i rubrikerna, medan män alltid presenterades med både för- och efternamn. Men sammantaget uppmärksammades kvinnors företagande på ett positivt sätt.

2011 hade antalet tidningsartiklar om kvinnor som företagare och entreprenörer ökat väsentligt. Fler kvinnor har startat företag och särskilda insatser har gjorts för att synliggöra företagarna. Nu är reportagen längre, ofta med stora bilder på yngre, leende och snygga företagare, passivt poserade framför fotografen. Män däremot ler sällan på bild. De framställs istället ofta som tuffa, handlingskraftiga, framgångsrika och professionella.

Enligt Åsa Kroon Lundell ses det som en självklarhet – det finns en tydlig norm - att män startar företag, samtidigt som det är en outtalad sanning att kvinnor inte vågar välja företagande. Kvinnor i media får ofta frågor om hur de vågar, hur det går att kombinera företagande med familjeliv etc. Hon menar att det är stereotyper som förföljer oss. Pojkar och män framställs ofta som aktiva och handlingskraftiga, flickor som passiva.

Hon konstaterade att kvinnor tenderar att dras in i en hemlik miljö vid fotografering, även om de i texten framställs som unga, rebelliska superhjältinnor och företagare som vågar ta för sig på en global marknad. En annan vanlig arketyp 2011, är företagarkvinnor som i kortare artiklar med mindre bilder presenteras som jordnära, sunda och realistiska företagare.

När företagare framställs som ”den leende flickan” riskerar det att underminera identiteten, statusen och värderingen av henne. Åsa Kroon Lundell menar att kvinnor bör framställas som den professionella företagare hon är med utgångspunkt från hennes individuella uttryck istället för rådande stereotyper.

På en fråga varför man inte ska få se bra ut som företagare, svarade hon att det inte är ett problem ur individperspektiv, utan att det handlar om hur kvinnor framställs i media. Lösningen är inte att se ful ut, men för att få vara med i en tidning, som t ex Entreprenör, behöver kvinnor vara både framgångsrika och se snygga ut.

En annan deltagare konstaterade att utvecklingen nästan har gått bakåt och frågade vad det beror på. Åsa Kroon Lundell svarade att en orsak är en tilltagande estetisering i samhället, det är viktigt med yta och utseende. Det bidrar till att medierna förstärker sina stereotyper.

2.4 Bredda vägen för tillväxt

Gunilla Thorstensson, Tillväxtverket, är ansvarig för programmet Främja kvinnors företagande.

Tillväxtverket arbetar för att bredda vägarna för tillväxt, stödja företag och bidra till ett långsiktigt välstånd. Jämfört med många andra länder är företagandet lågt i Sverige. Andelen företag som drivs av kvinnor varierar mellan 20-29% i olika delar av landet, i Västmanland drygt 20%. Gunilla Thorstensson förklarade att programmet *Främja kvinnors företagande* är till nytta för kvinnor som vill utveckla sina företag och kvinnor som vill starta företag. Men även för aktörer som arbetar med att främja företagande, företagsutveckling och regional tillväxt, till exempel genom rådgivning och finansiering. Insatserna i programmet kan delas in i tre områden; gör nytta, gör möjligt och gör synligt.

Gör nytta handlar om insatser för företag som drivs och utvecklas av kvinnor. Gör möjligt är insatser som ökar möjligheterna för företagarkvinnor att driva och utveckla företag. Gör synligt syftar till att öka insatserna som gör kvinnors företagande mer synligt både i näringslivet och i samhället som helhet.

Inom programmet görs olika insatser för affärsutveckling, regional utveckling och stöd till de gröna näringarna. Bland annat har ett nätverk med 800 ambassadörer för kvinnors företagande bildats. Ambassadörerna är viktiga förebilder för att få fler kvinnor att identifiera sig som företagare. Under ett år har ambassadörerna åtagit sig att genomföra besök i skolor, ideella organisationer, nätverk, föreningar med mera. De bidrar till att synliggöra och inspirera fler till att se företagandet som en möjlighet.

Svårigheterna för kvinnor som driver företag är större än för män, sa Gunilla Thorstensson. Ett exempel är att kvinnor beviljas en mindre del bidrag för företagsutveckling än vad män gör. Hon pekade också på att det finns stereotypa bilder i bemötande och i media, attityder som ofta beror på okunskap. Män kan framställas som ”ung och lovande” medan kvinnor beskrivs som ”ung och oerfaren”. Eller att ”risktagande” för män motsvarar ”behov av stöd” för kvinnor.

Fler än 178 000 personer har haft nytta av programmet Främja kvinnors företagande sedan starten 2007. Nära 40 000 företagare har deltagit i något av de 850 utvecklings-program inom affärs- och innovationsutveckling. 31 300 kvinnor som studerar vid universitet och högskola har utvecklat sitt entreprenörskap och även startat 540 nya företag.

Vi letar efter fler vägar till tillväxt, och strategier för lika villkor. Regionalt tillväxtansvariga har en viktig roll i det arbetet, sa Gunilla Thorstensson. Även om det finns mycket att göra lyfts Sverige ofta fram som ett föregångsland. Och att vi har mycket att vara stolta över.

2.5 Framgångsfaktorer för företagande på lika villkor – vad säger forskningen?

Pernilla Alexandersson är grundare av företaget Add Gender och ordförande i branschorganisationen Genusföretagarna.

I sin föreläsning redogjorde Pernilla Alexandersson för forskning om företagande på lika villkor. Hon inledde med att konstatera att antalet företag som drivs av kvinnor minskade mellan åren 1930 och 1970. 1930 utgjorde kvinnoföretagare ca 10% av den kvinnliga arbetskraften och idag utgör de knappt hälften, drygt 5%.

Både kvinnor och män visar stora variationer i sitt företagande. Men kvinnors företagande är oftare än mäns kopplat till vissa perioder i livscykeln och roller i familjen. Företagandet är relaterat till människors livssituation, sociala nätverk, familje- och hemsituation, förebilder samt arbetsliv och näringsliv. Det handlar inte bara om tekniska innovationer.

Pernilla Alexandersson konstaterade att det inte finns några formella hinder för kvinnor och mäns företagande på lika villkor, däremot strukturella hinder. Genus är det strukturella, dvs attityder om kvinnlighet och manlighet, de som är svåra att ta på. Hon talade också om offentlig finansiering och hur pengar fördelas, hur synen på manligt och kvinnligt påverkar vem som får pengar och hur mycket. Det visar sig att män ansöker om en och en halv gånger mer kapital än kvinnor. Och män erhåller tre gånger så mycket kapital som kvinnor. Män beviljas i genomsnitt 52% av ansökt belopp och kvinnor 25%. 38% av mäns ansökningar avslås, motsvarande siffror för kvinnor är 53%. Intressant är att se hur finansiärerna använde dubbelt så många attribut för att beskriva kvinnor än män. (Enligt forskning av Jeaneth Johansson och Malin Malmström, Luleå Tekniska Universitet).

Slutligen listade Pernilla Alexandersson ett antal faktorer för framgång i företagande på lika villkor:

- Utöka entreprenörutbildningarna till samhällsvetenskap och humaniora.
- Utbilda rådgivare/finansiärer och se till att det finns både kvinnor och män i företagsstödet.

- Lyft fram förebilder som kompletterar bilden av företagare och entreprenörer.
- Bredda fokus, ensidigt teknikfokus missgynnar kvinnors företagande.
- Inkludera även företagaren i välfärdsmodellen.
- Öka möjlighetsdrivet företagande.

2.6 Vad kan Västmanlands vinna på jämställd tillväxt? – En nulägesanalys.

Eva-Karin Wedin är sakkunnig i jämställdhet vid Länsstyrelsen i Västmanlands län och redogjorde för det pågående arbetet med att fram en handlingsplan för jämställdhet i regional tillväxt i länet. Det är ett regeringsuppdrag till samtliga län och planen ska vara klar och redovisas till regeringen i februari 2013.

Hon började med att beskriva relationen mellan kvinnor och män i samhället. Jämställdhet innebär att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det förutsätter samma möjligheter på livets alla områden som ekonomi, företagande, arbete och utbildning. Därefter pekade hon på två aspekter av jämställdhet. Den kvantitativa aspekten handlar om en jämn fördelning av kvinnor och män. Den kvalitativa aspekten att villkoren för kvinnor och män är lika.

Kopplingen mellan jämställdhet och tillväxt har hittills inte varit så tydlig. De har tidigare setts som ett omaka par som är svåra att kombinera. I ambitionen om en för kommande generationer hållbar tillväxt, går det dock att lyfta betydelsen av ett jämställdhetsperspektiv. Hållbar tillväxt är ett begrepp inom vilket det ryms såväl ekonomisk, ekologisk och social dimension, där jämställdhet, integration och mångfald är viktiga delar. Det gör att definitionen av vad som genererar tillväxt blir bredare. Forskningen har visat fyra tydliga samband mellan jämställdhet och ökad tillväxt, vilka alla visar på nyttan med ett jämställdhetsperspektiv i det regionala tillväxtarbetet:

- Jämställdhets gör att humankapitalet används effektivare
- Jämställdhet fördjupar demokratin och ökar det sociala kapitalet
- Jämställdhets ökar den regionala attraktiviteten
- Jämställdhet ökar den regionala innovationsförmågan.

Jämställdhet ska ses som ett verktyg för en hållbar tillväxt, det effektiviserar det regionala tillväxtarbetet.

Eva-Karin Wedin berörde också att arbetet med jämställdhet i regional utveckling kan ha tre ambitionsnivåer; restriktiv, proaktiv och avancerad. *Restriktiv* – arbetar för ekonomisk tillväxt utan att samtidigt motarbeta jämställdhet. *Proaktiv* –

ojämställdhet ses som en bromskloss, arbetar för både tillväxt och jämställdhet. *Avancerad* – jämställd tillväxt kräver ständigt arbete och förändringar i de strukturer och processer som driver jämställdhetsarbetet. På en direkt fråga till publiken gjordes bedömningen att de företagsfrämjande aktörerna i Västmanland befinner sig ungefär mittemellan restriktiv och proaktiv ambitionsnivå. Deltagarna ansåg att det pågår en del jämställdhetsarbete, men det är inte systematiskt och inte långsiktigt. Det finns en hel del arbete kvar att göra i länet tills vi når den proaktiva och den avancerade nivån.

Syftet med handlingsplanen är att skapa en strategisk förståelse för hur ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra planeringen och genomförandet av tillväxtarbetet. Planen ska bli en del av det ordinarie arbetet med tillväxt i länet och kopplas till de nationella målen; kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och få tillgång till tillväxtresurser i länet.

Eva-Karin Wedin presenterade en del av den nulägesanalys som är utgångspunkten i planen.

- **Befolkning:** länet har en svag befolkningstillväxt, i de mindre kommunerna bidrar en låg andel kvinnor till att födelsetalen inte ökar
- **Utbildning:** länet har en lägre utbildningsnivå än riket, pojkar har sämre studieresultat än flickor, studievalen fortfarande könstraditionella
- **Arbetsmarknad:** arbetsmarknaden är starkt könsuppdelad, kvinnor arbetar mindre tid än män, har lägre lön och tar större ansvar för hemarbetet. Utrikesfödda kvinnor har mycket låg förvärvsgrad.
- **Näringsliv:** låg andel kvinnor är företagare, kvinnors företag får en liten andel av det offentliga företagsstödet.
- **Samhällsplanering:** Högre andel kvinnor i tätorter än på landsbygden, män långpendlar i större utsträckning än män och de använder också bil i större utsträckning för arbetsresor.

Grunden för en positiv utveckling och tillväxt i länet är att Västmanland är ett attraktivt län att bo, studera och arbeta i för både kvinnor och män. Handlingsplanen ska ta fram förslag för hur det kan uppnås.

Slutligen ställdes frågan: Hur ska Västmanland bli ett attraktivt län att bo, studera och arbeta i för både kvinnor och män? Deltagarna satt två och två, diskuterade och skrev ner förslag på lappar som sedan sattes upp på väggen och redovisades. Några av dessa förslag var:

- Ökad debatt om anställningsvillkor för att få kvinnor att arbeta mer
- Jämställdhetsperspektiv i fysisk planering
- Jämställdhetsanalyser av infrastruktur projekt
- Förenkla möjligheterna för småföretagare att söka offentligt stöd
- Bättre stödet till tjänsteinnovationer
- Förbättra villkoren för företagande i kvinnodominerande branscher
- Utveckla rutiner, kunskaper och uppföljning hos rådgivare ur ett jämställdhetsperspektiv
- Ökad kunskap om genus och drivkrafter till entreprenörskap hos både kvinnor och män
- Lyft fram kvinnor som driver företag som förebilder

2.7 Hur kan vi bredda vägarna till tillväxt och företagande i Västmanland?

Mötesplatsen avslutades med ett panelsamtal, där företrädare för olika organisationer redogjorde för hur de arbetar för ökad tillväxt och företagande i länet, samt hur de ser kopplingen till ett aktivt jämställdhetsarbete. I panelen ingick Billy Bergåker, Almi Företagspartner Mälardalen, Charlotte Jansson, Winnet Västmanland, Marita Ljung, Näringsdepartementet, Sofie Kindahl, ESF-Jämt, processtöd jämställdhet, Gunilla Thorstensson, Tillväxtverket och Anders Åkerström, Landstinget Västmanland.

Anders Åkerström, planeringschef för regional utveckling vid Landstinget Västmanland redogjorde för olika insatser för att inspirera och hjälpa personal med egna idéer och slussa dem vidare. Han framhöll att nya idéer växer fram ur ett arbete med ständiga förbättringar. Landstinget har startat en ”Innovationssluss” och samarbetar med Almi, där landstinget även är delägare. Innovationsslussen arbetar med att fånga upp idéer om innovationer hos dem som arbetar inom sjukvården. Där finns många som har bra idéer, men som inte vet hur de ska kunna förverkliga dem. Landstinget arbetar även med att ta fram en ny forsknings- och innovationsstrategi. En majoritet av de anställda i landstinget är kvinnor och för

att kunna behålla och rekrytera personal framöver, behöver landstinget ett arbets-sätt som uppmuntrar innovationer.

Sofie Kindahl från Länsstyrelsen arbetar i det landsomfattande projektet ESF-jämt, vilket ger processtöd i jämställdhetsintegrering till projekt som får medel från Svenska ESF-rådet. Hon berättade att projektet hittills nått cirka 300 000 deltagare med utbildnings och stöd i jämställdhetsintegrering och att arbetet pågår under perioden 2007-2013. Bredden bland projekten är stor med både offentliga och privata arbetsgivare.

Sofie berättade om arbetet och hur hon i sitt arbete möter chefer och projektledare ute i de organisationer som driver projekt. Hon ser att arbetet leder till att kunskapsnivån höjs hela tiden, men att en utmaning är att få in arbetet i den ordinarie verksamheten, så att det inte avstannar när projektet är slut. Hon betonade vidare att det är viktigt att ha kunskap om normer och våra föreställningar beträffande män och kvinnor om vi ska få ett dynamiskt näringsliv. Det finns fortfarande många föreställningar om arbete och företagande som är könsstereotypa och som hindrar oss från att se alla möjligheter till tillväxt som egentligen finns.

Charlotte Jansson, ordförande i Winnet Västmanland, berättade om sin organisation, som är en del av ett större europeiskt nätverk. I länet finns 700 medlemmar i sju lokalavdelningar. Winnet är en demokratisk förening där alla som vill kan engagera sig. Syftet är att påverka strukturerna lokalt utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Samtidigt konstaterade Charlotte att det är en homogen grupp

kvinnor som är aktiva i föreningen, nästan inte några yngre eller utlandsfödda kvinnor. Hon betonade att för att öka andelen kvinnor som driver företag i länet måste företagsfrämjande aktörer samverka mera och arbeta tillsammans i dessa frågor.

Gunilla Thorstensson, programansvarig vid Tillväxtverket, betonade att det finns mycket kvar att göra och att ledarskapet hos de organisationer som arbetar för att främja företagande är helt avgörande för att det ska hända något. Utan ett ledningsstöd kan inte jämställdhet infogas i organisationers ordinarie verksamhet.

Hon lyfte fram att nästa steg för Tillväxtverket blir arbetet med en nationell strategi för hur kvinnor och män ska få del av företagsfrämjandet på lika villkor, vilken ska vara färdig 2015. Den ska utvecklas i samverkan med tillväxtansvariga i län och regioner och bygger på de erfarenheter som finns utifrån programmet Främja kvinnors företagande och de regionala handlingsplaner för jämställd regional tillväxt som nu håller på att tas fram.

Gunilla framhöll också det viktiga arbete som görs av de sammanlagt drygt 900 ambassadörer för kvinnors företagande och deras roll som förebild för andra kvinnor. De möter människor i skolor och allahanda mötesplatser runt om i landet och bidrar till att sprida information om kvinnors som företagare

Billy Bergåker, VD vid Almi Mälardalen, berättade att Almi har 40 medarbetare med bred kompetens som hjälper företag i olika faser med finansiering och rådgivning, ordnar seminarier och nätverksträffar. Almi arbetar både med invandrar- och genusfrågor och försöker hela tiden öka sin ambitionsnivå. Det är en viktig utmaning och Billy Bergåker ser behovet av att samverka mer för att nå bättre resultat. Han pekade på att han saknade industriföreträdare både under dagen och i Almis projekt.

Marita Ljung, statssekreterare vid Näringsdepartementet, betonade att samverkan mellan olika regionala aktörer, är en viktig metod för att nå resultat i jämställdhetsarbetet. Det är viktigt att bli medveten om sin okunskap, att gå samman och få en gemensam plattform. Det finns många aktörer och de behöver jobba tillsammans.

Marita Ljung påpekade att nästa år är första året som det är fler som går i pension än dem som kommer ut på arbetsmarknaden. Det innebär att behovet av rörlighet på arbetsmarknaden ökar och att den könsuppdelade arbetsmarknad som vi har i länet är ett hinder för det. Det ökar motiven för att arbetet med jämställdhet måste öka.

Hon kom också in på frågan om finansiering, att män ofta ansöker om större belopp än kvinnor. Det är viktigt att komma ut med information till både kvinnor och män om möjligheterna att söka det offentliga stöd som finns till förfogande

och att identifiera vad det är som gör att kvinnor inte söker stöd i så stor omfattning.

2.8 Avslutning

Karin Tilly, chef vid Länsstyrelsens enhet för regional utveckling, sammanfattade och avslutade dagen. Hon konstaterade att jämställdhet har kommit till Västmanland för att stanna men att vi kan bli bättre på att arbeta med jämställdhet och vi måste öka tempot i det arbetet. Ett dynamiskt näringsliv är nödvändigt för att attrahera både män och kvinnor att vilja bo och arbeta i Västmanland.

Karin Tilly underströk att Länsstyrelsens arbete med handlingsplanen för jämställdhet regional tillväxt fortsätter och kommer att vara aktuellt flera år framåt. Om kvinnors företagande utvecklas, kommer det att tillföra länet många värdefulla sysselsättningsstillfällen.

Ingår i Länsstyrelsens rapportserie
ISSN 0284 - 8813

Har du frågor, önskar fler exemplar m m, kontakta
Länsstyrelsen i Västmanlands län, 721 86 Västerås

Tfn 021-19 50 00 | Fax 021-19 51 35 | E-post: vastmanland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/vastmanland